

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
імені О.М. БЕКЕТОВА

Кафедра економіки підприємств, бізнес - адміністрування та регіонального розвитку

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету ЕП

(Соловйов О.В.)

2014 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВНУТРІШНІЙ ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ ПІДПРИЄМСТВ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

галузь знань 0305 - Економіка та підприємництво

напрямок підготовки 6.030504 - Економіка підприємства

спеціалізація: економіка підприємств міського господарства

факультет Економіки і підприємництва

2014 – 2015 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

Робоча програма з навчальної дисципліни «Внутрішній економічний механізм підприємств міського господарства» для студентів за напрямом підготовки 6.030504 «Економіка підприємства».

Розробники: Тюріна В.М., доцент, к.е.н., доцент

Робочу програму схвалено на засіданні випускової кафедри економіки підприємств, бізнес - адміністрування та регіонального розвитку
Протокол від « 29 » серпня 2014 року № 1

Завідувач випускової кафедри _____

(Димченко О.В.)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Програма відповідає формі Робочої програми навчальної дисципліни, що затверджена Наказом по ХНУМГ ім. О.М. Бекетова від 24 лютого 2014 р. № 46-01.

Методист НМВ

Васильків В.В.

) « 13 » 03

2014 р.

© ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2014
© В.М. Тюріна, 2014

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників ↓↓↓	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів: 2,5 - денна форма навчання 3 - заочна форма навчання	За вибором студента	Рік (роки) підготовки	
		3-й	4-й
		Семестр(и)	
		6-й	7-й
Загальна кількість годин: 90 - денна форма навчання 108 - заочна форма навчання	Галузь знань: 0305 - Економіка та підприємництво	Лекції*:	
		16 год.	8 год.
Практичні, семінарські*:			
16 год.		8 год.	
Лабораторні*:			
-		-	
Модулів – 1	Напрямок підготовки: 6.030504 Економіка підприємства <i>Фахове спрямування: економіка підприємств міського господарства</i>	Самостійна робота*:	
Змістових модулів (ЗМ) – 2		58 год.	92 год.
		Індивідуальні завдання:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 32 самостійної роботи студента – 58		18 год.	18 год.
		Вид контролю:	
		Диф. залік	залік
Індивідуальне (науково-дослідне) завдання (ІЗ) – РГЗ Внутрішній економічний механізм підприємств міського господарства	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр		

Примітка:

* вказуються години відведені по дисципліні в цілому на дану навчальну роботу.

Питома вага кількості аудиторних годин в загальному обсязі дисципліни становить:

для денної форми навчання – $(32:58)100=55,2\%$.

для заочної форми навчання – $(16:92)100=17,3\%$.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Мета викладання навчальної дисципліни є формування знань формувати знання про структуру, принципи побудови та закономірності функціонування внутрішнього економічного механізму підприємств міського господарства, його нормативну базу, планування, контроль, оцінку діяльності підрозділів, матеріальне стимулювання їх колективів, методіку внутрішньої економічної діагностики.

2.2. Завдання вивчення навчальної дисципліни є:

- вивчення форм внутрішнього економічного управління;
- вивчення методик розрахунків планових показників діяльності підрозділів;
- розробляти системи матеріального стимулювання діяльності підрозділів підприємства.

2.3. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати :

- будову і форми функціонування внутрішнього економічного механізму ;
- способи формування внутрішніх цін;
- методи планування, контролю, оцінювання діяльності підрозділів, а також матеріального стимулювання їх колективів;

вміти :

- обґрунтувати форми внутрішнього економічного управління;
- обчислювати планові показники діяльності підрозділів, оцінювати їх виконання;
- опрацьовувати системи стимулювання ефективної діяльності та розвитку;

мати компетентності:

- здатність формувати систему внутрішнього економічного управління;

- вміння аналізувати стан, структуру, взаємозв'язки та зміни показники діяльності підрозділів підприємства, оцінювати їх виконання;
- здатність обґрунтовувати форми організації виробництва і праці.

2. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1. Внутрішній економічний механізм підприємств міського господарства

Змістовий модуль 1. Передумови та форми функціонування внутрішнього економічного механізму.

Тема 1. Виробничо-організаційна та економічна структуризація підприємства

Підприємство як система. Різні аспекти системної побудови підприємства: виробничо-технічний, організаційний, економічний. Економічна модель підприємства як відкритої системи. Горизонтальний та вертикальний поділ праці на підприємстві, його структуризація. Адміністративно-правовий статус підприємства.

Тема 2. Структура та форми функціонування внутрішнього економічного механізму

Структура внутрішнього економічного механізму та принципи його побудови. Економічні інтереси як мотиваційний чинник. Форми реалізації економічних інтересів на рівні підприємства, підрозділів і окремих працівників. Організаційні передумови функціонування внутрішнього економічного механізму. Форми функціонування внутрішнього економічного механізму.

Тема 3. Внутрішні ціни та методи їх формування.

Функції та система внутрішніх цін. Вартісне оцінювання ресурсів і продукції. Внутрішнє формування витрат, визначення вартості проміжної і кінцевої продукції, формування й розподіл доходу. Ціни на сировину та матеріали. Особливості внутрішнього оцінювання матеріалів у разі зберігання їх у запасах за умов нестабільності ринкових цін.

Тема 4. Планування діяльності підрозділів підприємства.

Система та зміст внутрішніх планів. Зв'язок внутрішнього планування з плануванням діяльності підприємств міського господарства в цілому. Принципи та методи розробки внутрішніх планів. Методи планування. Нормативна база планування. Система техніко-економічних норм і нормативів як основа розробки планів. Сутність виробничої програми підприємств міського господарства. Планово-облікові одиниці виробничої програми та їх залежність від типу виробництва.

Змістовий модуль 2. Контроль, оцінювання та стимулювання діяльності.

Тема 1. Контроль і оцінювання діяльності.

Контроль як функція управління. Форми контролю діяльності підрозділів. Поточний і періодичний контроль. Диспетчерський контроль ходу виробництва. Контроль якості продукції, трудової дисципліни, поточних витрат. Звітність підрозділів, її зміст і періодичність.

Тема 2. Механізм стимулювання.

Роль, форми та джерела стимулювання. Матеріальне і нематеріальне стимулювання. Провідна роль матеріального стимулювання в забезпеченні ефективної діяльності підрозділів. Джерела стимулювання. Стимулювальна функція оплати праці. Обґрунтування форми оплати праці з урахуванням її стимулювальних особливостей.

Тема 3. Матеріальна відповідальність за результати роботи.

Форми і зміст матеріальної відповідальності. Штрафи, відшкодування збитків. Методи обчислення збитків і економічних санкцій. Наслідки порушень договірних зобов'язань. Порядок обчислення збитків за певними наслідками. Особливості внутрішньовиробничої матеріальної відповідальності.

Індивідуальні завдання:

Виконання розрахунково-графічного завдання з дисципліни "Внутрішній економічний механізм підприємств міського господарства" – 18 годин.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістові модулі та теми	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лек	лаб	пр	срс		лек	лаб	пр	срс
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
МОДУЛЬ 1. Внутрішній економічний механізм підприємств міського господарства										
Змістовий модуль 1 Передумови та форми функціонування внутрішнього економічного механізму										
Тема 1.	16	3		3	10	22	2		2	18
Тема 2.	10	2		2	6	12	1		1	10
Тема 3.	8	2		2	4	8	1		1	6
Тема 4.	12	3		3	6	16	1		1	14
Разом за ЗМ 1	46	10		10	26	58	5		5	48
Змістовий модуль 2. Контроль, оцінювання та стимулювання діяльності										
Тема 1.	8	2		2	4	8	0,5		0,5	7
Тема 2.	10	2		2	6	16	2		2	12
Тема 3.	8	2		2	4	8	0,5		0,5	7
Разом за ЗМ 2	26	6		6	14	32	3		3	26
РГЗ					18					18
Усього годин за змістовими модулями 1 і 2	90	16		16	58	108	8		8	92

5. Теми семінарських занять

Не передбачено.

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Виробничо-організаційна та економічна структуризація підприємства	3	2
2	Структура та форми функціонування внутрішнього економічного механізму	2	1

3	Внутрішні ціни та методи їх формування	2	1
4	Планування діяльності підрозділів підприємства	3	1
5	Контроль і оцінювання діяльності	2	0,5
6	Механізм стимулювання	2	2
7	Матеріальна відповідальність за результати роботи	2	0,5
	РАЗОМ	16	8

7. Теми лабораторних занять

Не передбачено.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Виробничо-організаційна та економічна структуризація підприємства	10	18
2	Структура та форми функціонування внутрішнього економічного механізму	6	10
3	Внутрішні ціни та методи їх формування	4	6
4	Планування діяльності підрозділів підприємства	6	14
5	Контроль і оцінювання діяльності	4	7
6	Механізм стимулювання	6	12
7	Матеріальна відповідальність за результати роботи	4	7
10	РГЗ	18	18
	РАЗОМ	58	92

9. Індивідуальні завдання (ІЗ)

Програмою навчальної дисципліни передбачено виконання розрахунково-графічного завдання «Внутрішній економічний механізм підприємств міського господарства» у розрізі окремих сторін його функціонування обсягом до 30 сторінок.

10. Методи навчання

Вивчення навчальної дисципліни опирається на теоретичні, методологічні та прикладні дослідження інших наук, зокрема мікроекономіки, економіки підприємства, статистики, менеджменту, маркетингу, технології виробництва в галузях міського господарства. Використовується загальний метод пізнання для всіх наук - діалектичний метод, що є важливою умовою при вивченні економічного механізму функціонування підприємства та його підрозділів.

11. Методи контролю

Для поточної і семестрової атестації студентів, оцінки їх самостійної роботи передбачені наступні види контролю: усне опитування, контрольні роботи, тестування, розв'язання ситуаційних задач, виконання домашніх завдань із зазначенням кількості балів, які можна отримувати за окремі теми та модуль в цілому на основі 100-бальної системи оцінювання знань.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Диференційований залік (для студентів денної форми навчання)

Поточна атестація та самостійна робота								Підсумковий контроль (диф. залік)	Сума
ЗМ 1				ЗМ 2			Індивідуальне завдання		
T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	РГЗ	100%	
30				25			15		
70									30

Залік (для студентів заочної форми навчання)

Поточна атестація та самостійна робота								Сума
ЗМ 1				ЗМ 2			Індивідуальне завдання	
T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	РГЗ	100%
40				40			20	

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики, диф. заліку	для заліку	
90-100	відмінно	зараховано	A
82-89	добре		B
74-81			C
64-73	задовільно		D
60-63			E
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	Fx
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F

13. Методичне забезпечення

1. Тюріна В.М. Програма навчальної дисципліни „Внутрішній економічний механізм підприємств міського господарства” (для студентів 4 курсу денної і заочної форм навчання напряму підготовки -6.030504 „Економіка підприємства”).- Харків: ХНАМГ, 2014.

2. Тюріна В.М. Конспект лекцій з дисципліни „Внутрішній економічний механізм підприємств міського господарства” (для студентів 4 курсу денної і заочної форм навчання напряму підготовки -6.030504 „Економіка підприємства”).- Харків: ХНАМГ, 2010. - 74 с.

3. Тюріна В.М. Методичні вказівки до розрахунково-графічного завдання з дисципліни „Внутрішній економічний механізм підприємств міського господарства” (для студентів 4 курсу денної форми навчання напряму підготовки -6.030504 „Економіка підприємства”).- Харків: ХНАМГ, 2010. -15 с.

4. Тюріна В.М., Гайденко С.М. Методичні вказівки до самостійної роботи і практичних занять з дисципліни "Внутрішній економічний механізм підприємств міського господарства” (для студентів 4 курсу денної і заочної форм навчання напряму підготовки 6.030504 - „Економіка підприємства”).- Харків: ХНАМГ, 2010.

14. Рекомендована література

Базова

1. Внутрішній економічний механізм підприємства: Навч. посібник / За ред. М. Г. Грещака. - К.: КНЕУ, 2001. - 192 с.
2. Грещак М.Г., Гребешкова О.М. Внутрішній економічний механізм підприємства: Навч.-метод. посібник для самоствивч. дисц. - К.: КНЕУ, 2001. - 103 с.
3. Козловский В. А. и др. Производственный и операционный менеджмент: Учебник. СПб.: Спец. лит., 1998. - 366 с.
4. Комплексный экономический анализ предприятия/ Под ред. Н.В. Войтоловського, А.П.Калининой, И.И. Мазуровой. – СПб.: Питер, 2010. – 576 с.
5. Шило В.П., Верхоглядова Н.І., Ільїна С.Б., Темченко А.Г., Брадул О.М. Аналіз фінансового стану виробничої та комерційної діяльності підприємства: Навч. посібник. – К.: Кондор, 2005. – 240 с.
6. Шмален Г. Основы и проблемы экономики предприятия: Пер. с нем. - М.: Финансы и статистика, 1996. - 512 с.
7. Економіка підприємства: Підручник / За ред. С. Ф. Покропивного. - К.: КНЕУ, 2000. - 528 с.

Допоміжна

1. Бухалков М. И. Внутрифирменное планирование: Учебник. - М.: ИНФРА-М. 1999.-392 с.
2. Васильева Л.С. Анализ финансово-хозяйственной деятельности предприятий: Учебник/ Л.С. Васильева, Е.М. Штейн, М.Б. Петровская. – М.: Экзамен, 2008. – 319 с.
3. Манн Р., Майер Э. Контроллинг для начинающих: Пер. с нем. - М.: Финансы и статистика, 1995. — 302 с.
4. Кононенко О., Маханько О. Анализ финансовой отчетности. – Х.: Фактор, 2007, - 208 с.

5. Осипов Ю.М. Основы теории хозяйственного механизма.- М.: Изд-во МГУ,1994.
6. Прокопенко И.Ф., Ганин В.И., Москаленко В.В. Анализ финансово-хозяйственной деятельности предприятий с применением ПК: Учеб. пособие. – К.: Центр учебной литературы, 2006. – 336 с.
7. Фомин Я.А. Диагностика кризисного состояния предприятия: Уч. пособие. – М.: ЮНИТИ – ДАНА, 2003. – 349 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Цифровий репозиторій ХНУМГ [Електронний ресурс] – Режим доступу:
<http://eprints.kname.edu.ua>